



T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**MANİSA BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ SU VE
KANALİZASYON İDARESİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2020



İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	8
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	8
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	8
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	13
7.	DENETİM BULGULARI.....	13
8.	EKLER.....	41

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1:Kadro Durumunu Gösterir İcmal	3
Tablo 2:Personel Durumunu Gösterir Tablo	3
Tablo 3:Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 4:2019 Yılı Gider Bütçesi ve Gerçekleşen Bütçe Giderleri.....	5
Tablo 5:2019 Yılı Gelir Bütçesi ve Bütçe Gelirleri	5
Tablo 6:Bütçe Gelirlerinin Seyri(2018-2019)	6
Tablo 7:Bütçe Giderlerinin Seyri (2018-2019)	6
Tablo 8:Kurumun Sermaye Ortağı Olduğu Şirketler	7
Tablo 9:2019 Yılında 6 Adetten Az Endeks Okuma İşlemine Tabi Tutulan Abone Sayısı.....	15
Tablo 10:Pazarlık Usulüyle İhale Edilen İşe İlişkin Bilgileri İçeren Tablo	25
Tablo 11:Çevre ve Şehircilik Bakanlığına Gerçekleşen Aktarılması Gereken Çevre Katkı Payları.....	30

KISALTMALAR

- CBS** : Coğrafi Bilgi Sistemi
- KDV** : Katma Değer Vergisi
- MASKİ** : Manisa Su ve Kanalizasyon Genel Müdürlüğü
- MKE** : Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu
- TMY** : Taşınır Mal Yönetmeliği
- TEDAŞ** : Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Banka Kredilerine İlişkin Dönem Sonu İşlemlerinin Gerçekleştirilmemesi

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Su Tüketim Endekslerinin Aylık Olarak Okunmaması

2. Abonelere Ait Sayaçların Meskenlerinin İçinde Olması Nedeniyle Kaçak Su Kullanımları ile Arızaların İdare Tarafından Kontrol Edilememesi

3. Borçlu Abonelerin Su Kapatma İşleminin Zamanında Yapılmaması Nedeniyle Kurum Alacaklarının Tahsilinin Zorlaşması

4. İşyeri Olarak Kullanılan Meskenlere Konut Tarifesi Uygulanmak Suretiyle Gelir Kaybına Sebepiyet Verilmesi

5. Konutlara İlişkin Olarak Tahsil Edilen Çevre Temizlik Vergisi Paylarının İlgili Belediyelere Zamanında Aktarılmaması

6. Hurda Niteliğindeki Taşınırın Diğer Stoklar Hesabında İzlenmemesi

7. Mevzuatta Belirtilen Şartlar Oluşmadığı Halde Pazarlık Usulü ile İhaleye Çıkılması

8. Hesaba Aktarma Suretiyle Bankadan Gerçekleştirilmesi Gereken Ödemelerin Kasadan Yapılması

9. Çevre ve Şehircilik Bakanlığına Aktarılması Gereken Çevre Katkı Paylarının İdare Tarafından Cari Harcamalarda Kullanılması

10. Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Hizmet Alımlarında, Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

11. Sözleşmede Bulunmayan İşlere İlişkin Birim Fiyat Tespitlerinin Hatalı Olarak Yapılması

12. İndirimli Su Tarifesi ve Hizmet Bedelleri Belirlenmesi

13. Açık İhale Usulü İle Gerçekleştirilmesi Gereken Yapım İşlerinin Kısımlara Bölünmek Suretiyle Doğrudan Temin Yöntemiyle Gerçekleştirilmesi

14. Su Kayıpları Tebliğinde Öngörülen Uygulamaların Yerine Getirilmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1.Mevzuat ve Görevler

Manisa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (MASKİ), Bakanlar Kurulu'nun 13.03.2014 tarih ve 2014/6072 sayılı kararının, 31.03.2014 tarih ve 28958 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanması ile kurulmuştur. MASKİ Genel Müdürlüğü, Manisa Büyükşehir Belediyesine bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğine haiz bir kuruluştur.

Resmi Gazete'de Bakanlar Kurulu kararının yayımlandığı tarihten sonra çalışmalarına başlayan Genel Müdürlük, 15.07.2014 tarihi itibarıyla teşkilatlanmasını tamamlayarak hizmete başlamıştır.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile hizmet sınırları, il mülki sınırlara genişletilmiştir. Manisa Büyükşehir Belediyesi'nin il mülki sınırları içerisinde bulunan tüm ilçe ve mahalleler MASKİ Genel Müdürlüğü'nün hizmet alanı kapsamındadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde mahalli idare; yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idare olarak tanımlanmıştır. Buna göre MASKİ de bağlı idare olarak Manisa Büyükşehir Belediyesi tarafından kurulduğundan mahalli idare olup 5018 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un Ek 5'inci maddesinde yer alan; *"Bu Kanun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanır."* hükmü gereğince MASKİ faaliyetlerini 2560 sayılı Kanun'da belirtilen esaslar dahilinde yürütmektedir.

Genel Müdürlüğün görev, yetki ve sorumlulukları 2560 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, ana başlıklar itibarıyla, Genel Müdürlüğün yetki, görev ve sorumlulukları şunlardır:

İçme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının her türlü yeraltı ve yer üstü kaynaklarından sağlanması ve ihtiyaç sahiplerine dağıtılması için; kaynaklardan abonelere ulaşıncaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak, bu projelere göre tesisleri kurmak veya kurdurmak, kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve

onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek;

Kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılması için abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakacakları noktaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak; kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek;

Bölge içindeki su kaynaklarının, deniz, göl, akarsu kıyılarının ve yeraltı sularının kullanılmış sularla ve endüstri artıkları ile kirletilmesini, bu kaynaklarda suların kaybına veya azalmasına yol açacak tesisi kurulmasını ve bu tür faaliyetlerde bulunulmasını önlemek, bu konuda her türlü teknik, idari ve hukuki tedbiri almak;

Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak;

Her türlü taşınır ve taşınmaz malı satın almak, kiralamak, ekonomik değeri kalmamış araç ve gereçleri satmak, su ve kanalizasyon idaresinin hizmetleriyle ilgili tesisleri doğrudan doğruya yahut diğer kamu veya özel kuruluşlarla ortak olarak kurmak ve işletmek, bu maksatla kurulmuş veya kurulmakta olan tesislere iştirak etmektir.

Mahalli idarelerin görev ve sorumluluklarının takibinde İçişleri Bakanlığı ile birlikte Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilendirilmiştir. Mahalli idarelerin; denetim ve soruşturma faaliyetleri İçişleri Bakanlığının, bu idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görevlerin ve hizmetlerin, takibi gibi faaliyetler ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığının (Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğünün) yetkisindedir.

MASKİ'nin tabi olduğu temel mevzuat aşağıdaki gibidir.

- 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun,
- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu,
- 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu,
- 5393 sayılı Belediye Kanunu,
- 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu,
- 831 sayılı Sular Hakkında Kanun,

- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu,
- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu,
- Diğer Mali ve İdari Konuları Düzenleyen Kanunlar, Yönetmelikler ve Tebliğler.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

MASKİ, Manisa Büyükşehir Belediyesine bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluştur. MASKİ personeli 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine tabidir.

MASKİ'nin "Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik" hükümlerine göre istihdam edilen personel bilgisi aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1: Kadro Durumunu Gösterir İcmal

İstihdam Personel	Toplam Kadro	Dolu Kadro	Boş Kadro
Memur	569	190	379
İşçi	387	79	308
Sözleşmeli	159	95	64

Yardımcı Hizmetler Sınıfında 4 (Dört) personel norm kadro harici çalışmaktadır.

Aşağıdaki tabloda görüleceği üzere MASKİ'nin 16 (on altı) adet daire başkanlığı birimi bulunmaktadır. Genel müdürlük ve 5 (beş) daire başkanlığı asaleten ve 10 (on) daire başkanlığı vekâleten faaliyetlerini yürütmektedirler.

Tablo 2: Personel Durumunu Gösterir Tablo

S.No	Birimi	Memur	İşçi	Sözleş. Per.	Şirket Personeli	Toplam
1	Genel Müdürlük (Özel Kalem ve Basın Dahil)	1	0	0	6	7
2	1.Hukuk Müşavirliği	2	0	3	5	10
3	Abone İşleri Dairesi Başkanlığı	14	15	4	254	287
4	Atıksu Arıtma Dairesi Başkanlığı	9	2	8	135	154
5	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	3	0	11	9	23
6	Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı	4	0	6	13	23
7	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	9	0	4	81	94
8	Elektrik Makine ve Malzeme Dairesi Başkanlığı	10	1	6	59	76
9	Emlak ve İstimlak Dairesi Başkanlığı	6	0	1	0	7
10	İçme Suyu Dairesi Başkanlığı	22	45	13	339	419
11	İlçe Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	9	0	4	9	22
12	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	9	1	1	3	14
13	Kanalizasyon Dairesi Başkanlığı	9	15	6	235	265
14	Projeler Dairesi Başkanlığı	8	0	9	6	23
15	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	76	0	4	6	86
16	Yatırım ve İnşaat Dairesi Başkanlığı	3	0	15	6	24
17	Teftiş Kurulu Başkanlığı	0	0	0	1	1
Toplam		194	79	95	1167	1535

MASKİ, Manisa Büyük Şehir Belediyesine bağlı kamu tüzel kişiliği olan bir kuruluştur. İdare, görev ve sorumlulukları kapsamında İçişleri Bakanlığı ile birlikte Çevre ve Şehircilik Bakanlığının uygulamalarına tabidir. Mali tabloların ve bütçenin bildirimini Hazine ve Maliye Bakanlığına yapılmaktadır. Finansman ihtiyacına ve yatırım projelerine ilişkin destek İl Bank A.Ş. tarafından sağlanmaktadır. Ayrıca İdarenin dış denetimi 5018 sayılı Kanun ve 6085 sayılı Kanun kapsamında Sayıştay Başkanlığı tarafından yerine getirilmektedir.

MASKİ’de istihdam edilen 1.535 personelin; 194’ü memur, 79’si işçi ve 95’i ise sözleşmeli personel olarak çalışmakta olup, 1167 adet şirket personeli mevcuttur. Genel müdürlük personel sayısı bir önceki yıla göre azalma (187) göstermiştir.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 4’üncü maddesinde mahalli idare; yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idare olarak tanımlanmıştır. Buna göre MASKİ de bağlı idare olarak Manisa Büyükşehir Belediyesi tarafından kurulduğundan mahalli idare olup 5018 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.

5018 sayılı Kanun’un 12’nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahallî idareler bütçeleri de sayılmış, mahallî idare bütçesi, mahallî idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır.

Mahalli idareler bütçe işlemlerini 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nda yer alan bütçe ilkeleri doğrultusunda, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirmektedir.

İdarenin 2019 yılı ödenekleri ve bütçe giderlerine aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 3:Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Gider Türü	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Net Bütçe Ödeneği (TL)	Ödenen Bütçe Gideri (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)
01-Personel Giderleri	31.349.000,00	31.349.000,00	28.476.055,10	1.170.567,33
02-Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	5.085.000,00	5.085.000,00	4.775.710,24	0
03-Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	202.254.000,00	202.254.000,00	216.718.731,55	0
04-Faiz Giderleri	16.000.000,00	16.000.000,00	37.853.245,01	0
05-Cari Transferler	3.299.000,00	3.299.000,00	4.011.077,47	377.729,85
06-Sermaye Giderleri	252.013.000,00	252.013.000,00	222.880.537,23	1.539.982,58

07-Sermaye Transferleri	0	0	446.363,64	0
08-Borç Verme	0	0	12.750.000,00	0
09-Yedek Ödenekler	21.000.000,00	21.000.000,00	0	0
Genel Toplam	531.000.000,00	531.000.000,00	527.911.720,24	3.088.279,76

*2019 mali yılında geçen yıldan devreden ödenek, ek ödenek, eklenen-düşülen ödenek, ödenek üstü harcama, sonraki yıla devreden ödenek kalemlerinin gerçekleşmesi bulunmadığından tabloya alınmamıştır.

MASKİ'nin 2019 yılı ödenek toplamı 531.000.000,00 TL olup yıl içerisinde 527.911.720,24 TL bütçe gideri yapılmış, 3.088.279,76 TL ödenek iptal edilmiştir. 2020 yılına devreden ödenek yoktur.

Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırmanın birinci düzeyi açısından dağılımı, aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4:2019 Yılı Gider Bütçesi ve Gerçekleşen Bütçe Giderleri

Gider Türü	2019 Yılı Gider Bütçesi (TL)	2019 Yılı Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Gelirler İçindeki Payı (%)
Personel Giderleri	31.346.033,00	28.484.762,60	90,87	5,39
S.G.K. Devlet Prim Giderleri	4.794.688,00	4.775.710,24	99,60	0,90
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	216.886.845,00	216.710.024,05	99,92	41,05
Faiz Giderleri	37.853.246,00	37.853.245,01	100,00	7,17
Cari Transferler	4.011.398,00	4.011.077,47	99,99	0,75
Sermaye Giderleri	222.911.426,00	222.880.537,23	99,99	42,21
Sermaye Transferleri	446.364,00	446.363,64	100,00	0,08
Borç Verme	12.750.000,00	12.750.000,00	100,00	2,41
Yedek Ödenekler	0,00	0,00	0,00	0,00
TOPLAM	531.000.000,00	527.911.720,24	99,42	100

İdarenin bütçe giderlerinin % 42,21'ini sermaye giderleri, % 41,05'ini mal ve hizmet mal ve hizmet alım giderleri, %7,17'sini faiz giderleri, %5,39'unu personel giderleri oluşturmaktadır.

Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırmanın birinci düzeyi açısından dağılımı, aşağıda yer almaktadır.

Tablo 5:2019 Yılı Gelir Bütçesi ve Gerçekleşen Bütçe Gelirleri

Gelirin Türü	2019 Yılı Gelir Bütçesi (TL)	2019 Yılı Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Gelirler İçindeki Payı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	262.480.000,00	257.787.143,25	98,21	60,79
Diğer Gelirler	118.895.000,00	153.874.114,57	129,42	36,29
Alacaklardan Tahsilâtlar	0,00	12.750.000,00	0,00	3,00
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Topl.	-375.000,00	-406.722,16	108,46	0,009
TOPLAM	381.000.000,00	424.004.535,66	111,29	100

MASKİ'nin 2019 yılı bütçe gelir kalemlerinin toplam bütçe gelirleri içindeki dağılımına bakıldığında, gelirlerin % 60,79'unu teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, % 36,29'unu diğer gelirler, %3'ünü ise alacaklardan tahsilatlar oluşturmaktadır. Toplam gelirler öngörülenden daha fazla gerçekleşmiştir.

2019 Yılı Gider Bütçesi Gelir Bütçesine göre 150.000.000,00 TL fazlalık gösterse de bütçe denkliği İdare'nin İller Bankası A.Ş.' den borçlanma yoluyla temin etmiş olduğu 150.000.000,00 TL'lik finansman ile sağlanmıştır.

İdarenin bütçe gelir ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre seyri ve 2019 yılında 2018 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 6: Bütçe Gelirlerinin Seyri (2018-2019)

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	Değişim Oranı (%) [C=(B-A)/A]
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	216.627.425,80	257.787.143,25	19,00
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	480.000,00	0,00	-100,00
Diğer Gelirler	87.520.129,18	153.874.114,57	75,81
Alacaklardan Tahsilat	30.000.000,00	12.750.000,00	57,50
Bütçe Gelirleri Toplamı	334.627.554,98	424.411.257,82	26,83
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı	423.426,46	406.722,16	-3,94
Net Bütçe Gelirleri Toplamı	334.204.128,52	424.004.535,66	26,86

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2019 yılında gelirler bir önceki yıla göre 89.800.407,14 TL'lik (%26,86) artış göstermiştir. Gelir kalemleri incelendiğinde; teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 41.159.717,45 TL'lik (%74,63), diğer gelirlerde 66.353.985,39 TL'lik (%75,81) artış; alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde 480.000,00 TL'lik (%100,00), alacaklardan tahsilatlarda 17.250.000,00 TL'lik (%57,50) azalış göze çarpmaktadır.

Tablo 7: Bütçe Giderlerinin Seyri (2018-2019)

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	Değişim Oranı (%) [C=(B-A)/A]
Personel Giderleri	28.335.680,71	28.476.055,10	0,49
S.G.K. Devlet Prim Giderleri	4.638.104,85	4.775.710,24	2,96
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	193.691.957,90	216.718.731,55	11,88
Faiz Giderleri	18.627.303,04	37.853.245,01	103,21
Cari Transferler	3.023.503,47	4.011.077,47	32,66
Sermaye Giderleri	323.467.573,65	222.880.537,23	-31,10
Sermaye Transferleri	19.775.116,38	446.363,64	-97,74
Borç Verme	0,00	12.750.000,00	-
Bütçe Giderleri Toplamı	591.559.240,00	527.911.720,24	-10,75

Başkanlığın bütçe gider toplamı 2019 yılında 2018 yılına göre 63.647.519,76 TL (%10,75) azalmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2019 yılında personel giderlerinde 140.374,39 TL (%0,49), SGK primi giderlerinde, 137.605,39 TL (%2,96), mal ve hizmet alım giderlerinde 23.026.773,65 TL (%11,88), faiz giderlerinde 19.225.941,97 TL (%103,21), cari

transferlerde 987.574,00 TL (%32,66) artış; sermaye giderlerinde 100.587.036,42 TL (%31,10), sermaye transferlerinde 19.328.752,74 TL (%97,74) azalış göze çarpmaktadır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Başkanlığın faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2019 yılı Faaliyet Gideri 271.617.145,16 TL, Faaliyet Geliri 416.788.792,24 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 145.171.647,08 TL olarak gerçekleşmiştir.

MASKİ'nin BESOT Manisa Belediyesi Sos. Tes. ve En. San. ve Tic. A.Ş. ile ortaklığı bulunmakta olup hisse oranı %1'dir.

Tablo 8: Kurumun Sermaye Ortağı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Kurumun Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	BESOT A.Ş.	4.000.000,00	40.000,00	1

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Manisa Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresinde mali iş ve işlemler, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen tahakkuk esaslı muhasebe sistemine uygun olarak düzenlenmekte ve uygulamalar, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Kurumun muhasebe biriminde kullanılan programlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,

- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu ve
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu ve ikincil mevzuat uyarınca kurulması ve hayata geçirilmesi gerekli olan İç Kontrol Sistemine yönelik, iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi ile ilgili yapılan çalışmaların genel olarak yeterli olmadığı görülmüştür.

İç Kontrol Sistemi ile ilgili düzenlemeler 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun 5'inci kısmında düzenlenmiştir. Kanun'un 55'inci maddesinde iç kontrol; *“İdarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem, süreç ile iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütününi”* olarak tanımlanmıştır. Uluslararası standartlara uygun olarak düzenlenmiş bu kanun hükmü mali ve mali olmayan tüm süreç ve işlemleri iç kontrol sisteminin kapsamına almaktadır.

Kanun'un 56'ncı maddesinde İç kontrolün amacı;

a) Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesini,

b) Kamu idarelerinin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesini,

c) Her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini,

d) Karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesini,

e) Varlıkların kötüye kullanılması ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunmasını sağlamak” olarak ifade edilmiş ve İç Kontrol Sisteminin kurumların kuruluş misyonlarını yerine getirmelerinde ve belirledikleri hedeflere ulaşabilmelerinde ne kadar önemli olduğu ortaya konmuştur.

57’nci maddede de iç kontrol sisteminin harcama birimleri, muhasebe ve malî hizmetler ile ön malî kontrol ve iç denetimden oluştuğu belirtilmiştir.

Kanun’un 58’inci maddesine göre harcama birimlerinde işlemlerin gerçekleştirilmesi aşamasında yapılan kontroller ile malî hizmetler birimi tarafından yapılan kontrolleri kapsayan ön malî kontrol; malî karar ve işlemlerin hazırlanması, yüklenmeye girilmesi, iş ve işlemlerin gerçekleştirilmesi ve belgelendirilmesi süreçlerinden oluşmaktadır. “İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar” ın yer aldığı Yönetmelik’te ön malî kontrol “*İdarelerin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerine ilişkin malî karar ve işlemlerinin; idarenin bütçesi, bütçe tertibi, kullanılabilir ödenek tutarı, harcama programı, finansman programı, merkezi yönetim bütçe kanunu ve diğer malî mevzuat hükümlerine uygunluğu ve kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması yönlerinden yapılan kontrolünü*” olarak tanımlanmıştır.

İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’ın 7’nci maddesinde kontrol ortamı, risk değerlendirmesi, önleyici, tespit edici ve düzeltici kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ile gözetim, iç kontrolün unsurları olarak sayılmış; 8’inci maddede ise iç kontrole ilişkin yetki ve sorumluluklar belirlenmiştir. Buna göre;

- Üst yöneticiler, iç kontrol sisteminin kurulması ve gözetilmesinden,
- Harcama yetkilileri görev ve yetki alanları çerçevesinde, idari ve malî karar ve işlemlere ilişkin olarak iç kontrolün işleyişinden,
- Malî hizmetler birimi, iç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesinden ve ön malî kontrol faaliyetinin yürütülmesinden,
- Muhasebe yetkilileri, muhasebe kayıtlarının usulüne ve standartlara uygun, saydam

ve erişilebilir şekilde tutulmasından,
sorumludur.

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile uluslararası standartlar ve iyi uygulama örnekleri çerçevesinde, iç kontrol unsurları esas alınarak ve tüm kamu idarelerinde uygulanabilir düzeyde olmasını sağlama amacıyla Kamu İç Kontrol Standartları düzenlenmiştir.

26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idareleri tarafından iç kontrol sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak üzere yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi, bu çalışmalar için eylem planı oluşturulması, gerekli prosedürler ve ilgili düzenlemelerin hazırlanması çalışmalarının 31.12.2008 tarihine kadar tamamlanması, söz konusu çalışmaların etkili bir şekilde yürütülmesini sağlamak üzere idarelerin üst yöneticileri tarafından gerekli önlemlerin alınması gerektiği belirtilmiştir.

Öte yandan Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan 04.02.2009 tarihli ve 1205 sayılı genel yazı ve ekinde yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi ile kamu idarelerinin iç kontrol sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartları ile uyumlu hale getirmek üzere yapılması gereken çalışmalar belirlenmiş ve kamu idarelerinin bu çalışmalar için eylem planı oluşturma, gerekli prosedürleri ve ilgili düzenlemeleri hazırlama çalışmalarında bu rehberden yararlanmalarına olanak sağlanmıştır.

MASKİ 15.07.2014 tarihi itibariyle fiilen faaliyete başlamıştır. Yapılan incelemeler sonucunda; 02.12.2013 tarih 10775 sayılı Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanan genelge gereğince 31.12.2014 tarihine kadar hazırlanması gereken iç kontrole ilişkin eylem planının MASKİ tarafından hazırlanmadığı ve Bakanlığa gönderilmediği anlaşılmıştır. Dolayısıyla etkin bir iç kontrol sisteminden söz etmek mümkün değildir. Öte yandan söz konusu standartlar çerçevesinde aşağıdaki tespitler ön plana çıkmıştır:

- İdarenin organizasyon şeması oluşturulmuş olup başkanlıkların görev ve çalışma yönetmeliklerinde, başkanlıkların ve personelin görev, yetki ve sorumluluklarına yer verilmiştir. Ancak başkanlıklar itibariyle yürürlükteki mevzuat çerçevesinde her faaliyet veya mali karar ve işlemin onaylanması, uygulanması, kaydedilmesi ve kontrol edilmesi görevlerine ilişkin iş akış şemaları oluşturulmamıştır.

- İhtiyaç analizine dayalı hizmet içi eğitim planlaması yapılmakla birlikte, bunun her

görev için yapıldığını söylemek mümkün değildir. Öte yandan belirlenen eğitim ihtiyaçlarına yönelik eğitim faaliyetlerinin yıllık olarak planlanması ve gerektiğinde güncellenmesi konusunda yetersizlikler söz konusudur.

- Genel Müdürlüğün her yıl sistemli bir şekilde amaç ve hedeflerine yönelik riskleri belirlemediği; dolayısıyla risklerin gerçekleşme olasılığı ve muhtemel etkilerinin de yılda en az bir kez analiz edilmediği ve risklere karşı alınacak önlemlerin de belirlenmediği ve gerekli eylem planlarının da oluşturulmadığı, bu anlamda Kurumun amaçlarını engelleyebilecek ve mali rapor ve tabloların güvenilirliğini de etkileyecek risklere açık olduğu değerlendirilmektedir.

- Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı bünyesinde Gider Şube Müdürlüğü içerisinde ön mali kontrole ilişkin birim mevcut olup birimdeki şef unvanlı personel ön mali kontrol yetkilisi olarak görevlendirilmiştir. Kontrol edilmek üzere diğer birimlerden malî hizmetler birimine gönderilen İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'da yer alan limitleri aşan tüm taahhüt ve sözleşme tasarıları ön mali kontrole tabi tutulmakta olup ilgili görüş yazıları düzenlenmektedir. Taahhüt ve sözleşme tasarılarıyla ilgili olarak, mali hizmetler birimi denetimini; evrak tanzimi, ilgililerin imzası, bütçe tertibi ve mevcut ödeneğin kontrolü hususlarında yerine getirirken, ihale evraklarındaki denetimini lüzum müzekkeresi üzerinde bütçe tertibi, kod yapısı, yetkili imzası ile ihale onay belgesindeki kullanılabilir ödenek tutarı konularında yerine getirmektedir. Limitler dâhilindeki işler için malî hizmetler birimince kontrol edilen işlemler hakkında açık ve gerekçeli görüş yazısı düzenlenmektedir. Yazılı görüş ve lüzum müzekkeresi imzalandıktan sonra ilgili birime gönderilmektedir.

- 5018 sayılı Kanun'un 60'ıncı maddesine uygun olarak harcama yetkilisi ve muhasebe yetkilisi görevi aynı kişide birleşmemiş olup ön mali kontrol görevini yürüten personelin mali işlem sürecinde görev almadığı belirlenmiştir.

- Kamu görevlileri etik sözleşmeleri personellere imzalatılarak özlük dosyalarına konulmuştur.

- Belediyede iç denetim birimi ve iç denetçi bulunmadığından, iç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları da bulunmamaktadır.

İç kontrol sisteminin önemi konusunda bilgilendirme çalışmalarının yapılması; bu konuda yasal zorunluluklar da dahil olmak üzere, iç kontrol sisteminin sağlayacağı güvence ve avantajlara ilişkin farkındalık oluşturulması ve 5018 Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ve Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği başta olmak üzere ilgili diğer düzenlemelere uygun olarak gerekli çalışmaların yapılması, kayda

değer bir ilerleme sağlanmamasına rağmen; daha önce yapılmış olan çalışmalar dikkate alınarak durum analizi yapılması, buna bağlı olarak revize işlemleri ile bundan sonra yapılması gereken eylemler ile tarihlerinin belirlenerek hayata geçirilmesi gerekmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Manisa Büyükşehir Belediyesi Su Ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Banka Kredilerine İlişkin Dönem Sonu İşlemlerinin Gerçekleştirilmemesi

İdare tarafından banka kredilerine ilişkin dönem sonu işlemlerinin mevzuata uygun olarak gerçekleştirilmediği dolayısıyla kesin mizanda 300 Banka Kredileri Hesabının bakiye vermediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin (MİBMY) “Dönem sonu işlemleri” başlıklı 480’inci maddesinde; geçici mizanın çıkarılmasından sonra yapılacak işlemler açıklanmış olup uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içerisinde yer alan uzun vadeli diğer iç mali borçlar hesabında kayıtlı tutarlardan vadeleri bir yılın altına inmesi nedeniyle, kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubundaki ilgili hesaplara aktarılması gerekenlerin uzun vadeli hesaplara borç, kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubundaki ilgili hesaplara alacak kaydedileceği belirtilmiştir

Ek olarak MİBMY’nin 300 Banka Kredileri Hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 232’nci maddesinde; kurumca banka ve diğer finans kuruluşlarından sağlanan kısa vadeli kredilere ilişkin tutarların 300 Banka Kredileri Hesabında izleneceği ifade edilmiş olup mezkûr

Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 233 üncü maddesinde uyarınca da bankalardan sağlanan kredi tutarlarından vadesi bir yılın altına inenlerin, 300 Banka Kredileri Hesabına alacak, 400 Banka Kredileri Hesabına borç kaydedilmesi suretiyle kısa vadeli yabancı kaynaklara aktarılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede ise vadesi bir yılın altına inen 80.858.290,05 TL tutarındaki kredi geri ödemesinin mevcudiyetine rağmen 300 Banka Kredileri Hesabının alacak bakiyesi vermediği tespit edilmiştir. Bu durum, yeni faaliyet dönemi olan 2020 yılının açılış kaydında banka kredilerine ilişkin kısa vadeli yükümlülüklerin görülmemesine sebep olmaktadır.

Muhasebenin dönemsellik kavramı gereği dönem sonu işlemleri kapsamında yapılması gereken vadesi bir yılın altına inen 80.858.290,05 TL tutarındaki banka kredilerinin, 400 Banka Kredileri Hesabından, 300 Banka Kredileri Hesabına aktarılmaması nedeniyle 2019 yılı Bilançosu bu hesaplar itibarıyla doğru bilgi sunmamaktadır.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Su Tüketim Endekslerinin Aylık Olarak Okunmaması

İdare tarafından su bedellerinin tahakkuk ettirilmesi için gerekli olan su tüketim endeksi okunması işleminin, aylık olarak gerçekleştirilmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde;

"Münhasıran bu Kanunun uygulanmasında; (...)

i) Kamu geliri: Kanunlarına dayanılarak toplanan vergi, resim, harç, fon kesintisi, pay veya benzeri gelirler, faiz, zam ve ceza gelirleri, taşınır ve taşınmazlardan elde edilen her türlü gelirler ile hizmet karşılığı elde edilen gelirler, borçlanma araçlarının primli satışı suretiyle elde edilen gelirler, sosyal güvenlik primi kesintileri, alınan bağış ve yardımlar ile diğer gelirleri, (...) ifade eder." hükmü,

Mezkûr Kanun'un "Gelirlerin Toplanması Sorumluluğu" başlıklı 38'inci maddesinde;

"Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından

sorumludur.” hükmü yer almaktadır.

MASKİ Tarifeler Yönetmeliği'nin “Tahakkuk ve tahsilât esasları” başlıklı 65'inci maddesinde;

“(1) Abonelerin su ve atıksu tüketimleri, birer aylık dönemler halinde tahakkuk ettirilir. Özel hallerde, tahakkuk dönemlerinde değişiklik yapmaya, Genel Kurul yetkilidir.

(2) Her abonenin tükettiği su ve atıksu tüketim miktarı, sayaçların periyodik bir şekilde okunup, bir önceki okuma ile arasındaki fark alınarak bulunur. Su ve atıksu tüketim bedeli, diğer yasal alacaklarla birlikte, yürürlükteki tarifelere göre tahakkuk ve tahsil edilir. (...)” denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca hizmet karşılığı olması hasebiyle kamu geliri mahiyetinde olan su bedellerinin tahakkuk işlemlerinin, zamanında ve eksiksiz yapılması gerektiği değerlendirilmektedir. Dolayısıyla MASKİ Tarifeler Yönetmeliği'nde de belirtildiği üzere su tüketim endekslerinin, aylık periyotlar ile okunması bu suretle her abone için aylık olarak bedel tahakkuku gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede ise; ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterildiği üzere su tüketim endekslerinin, aylık periyotlar ile yılda 12 adet olacak şekilde okuma işlemine tabi tutulmadığı, tespit edilmiştir. Bu durum, kamu gelirlerinin tahakkuku dolayısıyla da tahsil işlemlerinin zamanında yapılamamasına neden olmaktadır.

Ayrıca daha fazla su tüketenden daha fazla bedel alınmasını öngören kademeli tarifeyi uygulayan İdare; Ücret Tarifesinde yer verilen; “*Sayaç okumalarında 30 günü aşan durumlarda; kademeli tarifeden dolayı mağduriyetin giderilebilmesi için kademe aralığı, okuma tarihi itibariyle günlük olarak genişletilir*” hükmüne istinaden uzun bir müddet endeksi okunmayan abonelerin, su tüketim ücretlendirmesini en düşük kademe bedelini esas alarak gerçekleştirmektedir. Dolayısıyla endekslerin aylık olarak okunmaması hali, farazi ücretlendirme uygulamalarına da neden olmaktadır.

Tablo 9:2019 Yılında 6 Adetten Az Endeks Okuma İşlemine Tabi Tutulan Abone Sayısı

Abone Sayısı	Okunması Gereken Dönem Adedi	Okunan Dönem Adedi
7.266	12	1
11.782	12	2
13.171	12	3
16.455	12	4
19.296	12	5
35.670	12	6

Bu itibarla su bedellerinin aylık olarak tahakkuk ettirilmesini teminen tüketim endekslerinin, Yönetmelik hükümleri uyarınca birer aylık periyotlar halinde okunması gerekmektedir.

BULGU 2: Abonelere Ait Sayaçların Meskenlerinin İçinde Olması Nedeniyle Kaçak Su Kullanımları ile Arızaların İdare Tarafından Kontrol Edilememesi

Manisa İli sınırları içerisinde olup 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun uyarınca mahalleye dönüşen köy ve beldelerde bulunan abonelere ait sayaçların MASKİ Tarifeler Yönetmeliği'ne aykırı olarak okunamayacak yerlerde olduğu; bu nedenle de kaçak su kullanımı ve arıza gibi durumların İdare tarafından kontrol edilemediği görülmüştür.

İdare tarafından çıkarılmış olan Tarifeler Yönetmeliği'nin 64'üncü maddesinde;

“(1) Abonelerin su tüketimi, sayaçlarla belirlenir.

(2) Sayaçlar, standartlara uygun sistem ve tiplerde ayarlı ve damgalı olmalıdır.

(3) Sayaçların konulacağı yer, İdare tarafından tespit edilecek; olabildiğince giriş kapısına yakın, girilmesi ve okunması kolay olan, donmaya ve dış etkilere karşı önlem alınacak bir yerde olmalıdır.

(...)

(5) Her ne sebeple olursa olsun meskenlerin içine sayaçlar konulamaz.

(6) Sayaçların muhafazası için yapılacak koruma kutuları, İdare tarafından belirlenen standartlara uygun olarak, abone tarafından, masrafları karşılanarak yaptırılır. Koruma kutularını yaptırmayan abonelere su verilmez.” denilmektedir.

Ayrıca İdare ile aboneler arasında imzalanan su ve atık su abone sözleşmelerinin 14'üncü maddesinde de *"Abone su sayacını dış etkenlerden koruyarak ve zarar görmesini önleyici tüm tedbirleri alarak, MASKİ yetkililerin, sayacı rahat bir şekilde okuyabilmesi için gerekli ortamı sağlamla yükümlüdür."* ifadesine yer verilmiştir.

Buna göre su aboneleri tarafından sayaçların konulacağı yer, giriş kapısına yakın, girilmesi ve okunması kolay olan bir yer olmalı; sayaçlar her ne sebeple olursa olsun

meskenlerin içine konulmamalıdır. Ayrıca aboneler su sayacını dış etkenlerden koruyarak ve zarar görmesini önleyici tüm tedbirleri almakla ve yetkililerin sayacı rahat bir şekilde okuyabilmesi için gerekli ortamı sağlamakla yükümlüdür.

Yapılan incelemede; 6360 sayılı Kanun uyarınca mahalleye dönüşen köy ve beldelerde bulunan abonelere ait sayaçların yaklaşık %95'inin yukarıdaki hükümlere aykırı olarak meskenlerin içerisinde bulunduğu; bu sayaçların büyük çoğunluğunun İdare yetkilileri tarafından okunmadığı bu sebeple kaçak su kullanımı ve arıza gibi durumların kontrolünün yapılamadığı ve İdarenin gelir kaybına uğradığı tespit edilmiştir.

Manisa Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde bu şekilde okuma yapılamayan yaklaşık 163.000 adet abone bulunmaktadır. İdarenin, gelir kaybının, kaçak su kullanımının önüne geçilmesi ve abonelere yapılan hizmetlerin kalitesinin artması açısından Tarifeler Yönetmeliği'ne uygun olarak mesken içinde bulunan su sayaçlarının meskenlerin dışında giriş kapısına yakın kolay okunabilecek yerlere alınmasının sağlanması yönünde başlatılan çalışmaları tamamlaması gerekmektedir.

BULGU 3: Borçlu Abonelerin Su Kapatma İşleminin Zamanında Yapılmaması Nedeniyle Kurum Alacaklarının Tahsilinin Zorlaşması

İdare tarafından borçlarını ödemeyen abonelerin su kullanımının, Tarifeler Yönetmeliği'nde öngörüldüğü şekilde kapatılmadığı; bu durumun, abonelik teminatını aşan borç tutarlarının tahsil edilememesine neden olduğu görülmüştür.

MASKİ Tarifeler Yönetmeliği'nin "Tahsilâtın hızlandırılması ve yaptırımları" başlıklı 35'inci maddesinde;

"(1) Aboneler, tahakkuk eden su tüketim bedellerini, su tüketim bildiriminde belirtilen son ödeme tarihine kadar ödemek zorundadırlar.

(2) Borçlarını 2 tahakkuk dönemi sonunda ödemeyen abonelerinin borç miktarına bakılmaksızın suyu kesilir. (...)" hükmü yer almaktadır.

Öte yandan mezkûr Yönetmelik'in "Su teminat bedeli" başlıklı 34'üncü maddesinde;

"(1) İdare ile sözleşme imzalayan her aboneden, kullanım yerinin değişmesi, abonelik sözleşmesinin sona ermesi veya sözleşmenin feshi halinde su ve atıksu tüketim bedelini ödememesi ihtimaline karşılık olarak teminat bedeli, tarife grubuna göre Genel Kurulca

belirlenerek, aboneden tahsil edilir.(...)

(5) Sözleşmenin feshi durumunda su ve atıksu abonelerinden alınan teminat öncelikle abonenin ödenmemiş dönemlere ilişkin su borcuna mahsup edilir. Mahsup işleminden sonra teminat kalırsa kalan miktar aboneye iade edilir.” denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca takip eden iki dönem borçlarını ödemeyen abonelerin sularının kesilmesi gerekmekte olup bu halde teminat bedelinin, mevcut iki dönemlik borçları ekseriyetle karşılayabileceği değerlendirilmektedir. Nitekim teminat bedeli de su ve atık su tüketim bedelinin ödenmemesi ihtimaline karşılık alınan bir güvence olup ödenmemiş borçlar dolayısıyla İdarenin mahkeme yolu veya icra safhası gibi hukuki durumlara başvurması suretiyle ortaya çıkabilecek maliyetleri azaltıcı niteliğe sahiptir.

Yapılan incelemede ise İdarenin, takip eden iki dönem borçlarını ödememiş abonelerin sularını ekseriyetle kesmediği; yapılan örnekleme neticesinde suları kesilmeyen ve teminat bedeli 162 TL olan 2990 adet abonenin, anılan teminat tutarından fazla borcunun bulunduğu tespit edilmiştir.

Bu itibarla söz konusu abonelere ilişkin olarak Yönetmelik hükümlerinin uygulanmaması sonucunda teminatların, İdare alacaklarını karşılayamama riski ortaya çıkmıştır. Nitekim borcundan dolayı aboneliği kapatılmış ancak ödemediği teminat tutarı, mevcut borcunu karşılamaya yetmemiş olup İdarenin hukuki yollardan takip ettiği abone sayısının 31.12.2019 itibariyle 3.017 adet olduğu görülmüştür. Söz konusu abonelerin teminat tutarları mahsup edildikten sonra kalan net borç tutarları toplamı ise 5.868.575,26 TL tutarındadır.

İdare tarafından 14/01/2020 tarihli Olağanüstü Genel Kurul Kararı ile su kapatma işleminin gerçekleştirileceği borç tavan tutarında artışa gidildiği belirtilmişse de bu değişiklik yalnızca borç nedeniyle suyu kapatılacak abone sayısında bir azalışa neden olacak olup İdare alacaklarının güvence altına alınmasını sağlamayacaktır. Kaldı ki abone borcu dolayısıyla gerçekleştirilmesi gereken su kapatma işlemine ilişkin Yönetmelik hükümlerinin 2019 yılında ekseriyetle uygulanmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak; İdare alacaklarının güvence altına alınabilmesi ve hukuki ihtilaf sayısının azaltılarak kamu kaynaklarının verimli kullanılabilmesini teminen abonenin mevcut borcunun, İdareye ödemiş olduğu teminat bedelini aşmasından önce İdare tarafından harekete geçilerek aboneliğin sona erdirilmesi önem arz etmektedir.

BULGU 4: İşyeri Olarak Kullanılan Meskenlere Konut Tarifesi Uygulanmak Suretiyle Gelir Kaybına Sebep Verilmesi

Belediye sınırları içerisinde işyeri olarak kullanılan meskenlere ticarethane su aboneliği tarifesine göre daha düşük tutarda olan konut su aboneliği tarifesinin uygulandığı bu suretle de gelir kaybına sebep olduğu görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Gelirlerin Toplanması Sorumluluğu" başlıklı 37'nci maddesinde "*Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumludur.*" denilmektedir.

MASKİ Tarifeler Yönetmeliği'nin "Abonelerin gruplandırılması ve tarife uygulaması" başlıklı 6'ncı maddesi ile Mesken (konut) tarifesi uygulanacak aboneler ile İşyeri (Ticarethane) tarifesi uygulanacak aboneler tanımlanmıştır.

MASKİ 2019 su tarifesinde ise mesken aboneleri ve işyeri abonelerinden alınan ücretler şu şekildedir;

Mesken Aboneleri

Kademe Aralığı (1 Ay)	2019 Yılı Ücret (TL)
1 - 20m ³	3,91
21 -45m ³	5,93
46 – üzeri m ³	8,49

Ticarethane Aboneleri

Kademe Aralığı (1 Ay)	2019 Yılı Ücret (TL)
1 - 50 m ³	8,08
51 – üzeri m ³	10,10

Buna göre barınma gayesi ile oturlan yerlerde içme ve kullanma amaçlı su tüketen ve atık su üreten abonelere mesken tarifesi, gelir sağlamak gayesi ile sürekli veya geçici olarak her çeşit meslek ve sanatın icra edildiği yerlerde su tüketen ve atık su üreten abonelere ticarethane tarifesi uygulanmaktadır.

İncelememize esas olmak üzere vergi dairesi ile yazışma yapılarak belediye sınırları içerisinde bulunan tüm işyerlerine ilişkin olarak alınan bilgiler ile İdarenin abonelik bilgi sisteminde yer alan kayıtların karşılaştırılması sonucunda; işyeri olarak kullanılan bazı meskenlerin ticarethane tarifesi üzerinden ücretlendirilmesi gerekirken konut tarifesi üzerinden ücretlendirildiği tespit edilmiştir.

İdarenin önemli ölçüde gelir kaybına uğramasına neden olan uygulamanın düzeltilmesi yönünde işlemler yapılması gerekmektedir.

BULGU 5: Konutlara İlişkin Olarak Tahsil Edilen Çevre Temizlik Vergisi Paylarının İlgili Belediyelere Zamanında Aktarılmaması

MASKİ tarafından ilçe belediyeleri sınırları dahilinde bulunan konutlara ilişkin olarak tahsil edilen çevre temizlik vergileri ile bu vergilerin zamanında ödenmemesi nedeniyle tahsil edilen gecikme zamlarının ilgili ilçe belediyelerine zamanında aktarılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Çevre Temizlik Vergisi" başlıklı (mükerrer) 44'üncü maddesinde aynen;

"Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalar çevre temizlik vergisine tabidir.

(...)

Su tüketim miktarı esas alınmak suretiyle hesaplanan çevre temizlik vergisi, su faturasında ayrıca gösterilmek suretiyle tahakkuk etmiş sayılır. Bu suretle tahakkuk eden vergi, su tüketim bedeli ile birlikte belediyelerce tahsil edilir. Su ve kanalizasyon hizmetleri ayrı bir kanunla düzenlenmiş bulunan büyük şehir belediye sınırları ve mücavir alanlardaki çevre temizlik vergisi ise 20.11.1981 tarihli ve 2560 sayılı Kanun hükümlerine göre kurulan su ve kanalizasyon idarelerince tahsil edilir.

Su ve kanalizasyon idareleri büyük şehir dahilindeki her ilçe veya ilk kademe belediyesinin belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan konutlara ilişkin olarak tahsil ettiği çevre temizlik vergisi ile bu verginin süresinde ödenmemesi nedeniyle tahsil ettiği gecikme zammının yüzde seksenini tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar bir bildirim ile ilgili belediyeye bildirerek aynı süre içinde öder.

(...)

Tahsil ettiği vergiyi veya gecikme zammını yukarıda belirtilen süre içinde ilgili belediyeye yatırmayan idarelerden, bu tutarlar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir." denilmektedir.

Bu hükümlere göre su ve kanalizasyon idareleri, büyükşehir dâhilindeki ilçe belediyesi sınırları içerisinde bulunan konutlara ilişkin olarak tahsil ettiği çevre temizlik vergisi ile bu verginin süresinde ödenmemesi nedeniyle tahsil ettiği gecikme zammının yüzde seksenini takip

eden ayın yirminci günü akşamına kadar bir bildirim ile ilgili belediyeye bildirerek aynı süre içerisinde ödemek durumundadır. Su idarelerinin söz konusu ödemeleri bu süre içerisinde yapmamaları durumunda da çevre temizlik vergileri ilgili belediyeler tarafından gecikme zammı tatbik edilmek üzere tahsil edilmektedir.

Yapılan incelemede; İdare tarafından Manisa İline bağlı ilçe belediyeleri sınırları dâhilinde bulunan konutlara ilişkin olarak tahsil edilen çevre temizlik vergileri ile bu vergilerin zamanında ödenmemesi nedeniyle tahsil edilen gecikme zammı paylarının ilgili ilçe belediyelerine takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar ödenmediği, ödemelerin birkaç ay geciktirildiği tespit edilmiştir.

İdarenin gecikme zammı yüküyle karşılaşmamasını teminen söz konusu ödemeleri mevzuatta belirtilen tarihe kadar yapması gerekmektedir.

BULGU 6: Hurda Niteliğindeki Taşınırların Diğer Stoklar Hesabında İzlenmemesi

İdarenin zilyet olduğu hurda sayaçlar ile yok olma, kırılma, bozulma veya eskime gibi nedenlerle tüketilemeyecek hale gelen ilk madde ve malzemelerin, Diğer Stoklar Hesabında izlenmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Kayıt Zamanı" başlıklı 50'nci maddesinde; "*Bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir. Bütün malî işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve her muhasebe kaydının belgeye dayanması şarttır.*" hükmü yer almaktadır.

Mêzkur Kanun'un "Taşınır ve taşınmaz işlemleri" başlıklı 44'üncü maddesine dayanılarak hazırlanan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin (TMY) "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde de; Yönetmelik'in amacının, kaynağına ve edinme yöntemine bakılmaksızın kamu idarelerine ait taşınır malların kaydı, muhafazası ve kullanımına ilişkin esas ve usulleri belirlemek olduğu ifade edilmiştir.

TMY'nin "Taşınırların kaydı" başlıklı 12'nci maddesinde ise; "*Kamu idarelerince bütün taşınırların ve bunlara ilişkin işlemlerin kayıt altına alınması esastır.*" denilmektedir.

Ancak İdarenin tasarrufunda bulunan birtakım taşınıra ilişkin olarak muhasebe kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiş olup bu hususlara maddeler halinde aşağıda yer verilmiştir.

A) İdarenin Zilyet Olduğu Kullanıcılardan Teslim Alınan Sayaçların Diğer Stoklar Hesabında İzlenmemesi

İdare tarafından sahadan sökülen ve abonelerinin herhangi bir müracaatı olmaması nedeniyle Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumuna (MKE) satılmak üzere ambarlarda muhafaza edilen sayaçların, 157 Diğer Stoklar Hesabında izlenilmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kanun ve TMY hükümleri uyarınca ekonomik değer arz etmesi nedeniyle tüm taşınırların, muhasebeleştirilmesi ve kayıt altına alınması gerekmektedir.

Bu bağlamda TMY'nin "Kayıt zamanı, kayıt değeri ve değer tespit komisyonu" başlıklı 13'üncü maddesinde; taşınırların, belli bir değeri olmasa dahi edinme şekline bakılmaksızın idarece kullanılmak üzere teslim alındığında değer tespit komisyonunca belirlenen değer esas alınarak giriş kaydedileceği belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 157 Diğer Stoklar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 119'uncu maddesinde ise stok hesaplarından hiçbirinin kapsamına alınmayan ürün, artık ve hurda gibi kalemlerin 157 no.lu hesapta izleneceğine; mēzkur Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 20'nci maddesinde ise bu taşınırların tespit edilen değerleri üzerinden 157 no.lu hesaba borç, 600 Gelirler Hesabına alacak kaydedileceğine hükmedilmiştir.

Anılan mevzuat hükümleri uyarınca İdare tarafından sahadan sökülerek ambarlarda muhafaza edilen sayaçların, 157 Diğer Stoklar Hesabında izlenmesi gerekmektedir. Söz konusu sayaçların, muhasebe hesaplarında izlenecek değerinin ise hurda gelirlerini temsil edecek şekilde iz bedeli olarak belirlenebileceği değerlendirilmektedir.

Yapılan denetimde İdare tarafından sayaç edinilmesi, sayaçların abonelik gerçekleştirenlere teslimi ve kullanılmayan sayaçların durumu incelenmiş olup bu hususta ihale ile edinilen sayaçların, ihale bedeli ile abonelere satıldığı; kullanılmaz hale gelen veya değiştirilmesi suretiyle atıl kalan sayaçların ise ekseriyetle abonelerin zilyetinde kaldığı görülmüştür. Ancak MASKİ Tarifeler Yönetmeliği'nin "Sayaçlar" başlıklı 64'üncü maddesinin 23'üncü fıkrasında yer verilen; "*Abone, herhangi bir nedenle sökülen su sayacını sökülme tarihinden itibaren en geç 3 (üç) ay içerisinde müracaat edip İdareden teslim almadığı takdirde İdarenin hiçbir sorumluluğu bulunmamaktadır.*" Hükmüne istinaden abonelerin herhangi müracaatı olmaması hasebiyle İdarenin zilyetinde kalan sayaçların da mevcut olduğu belirlenmiştir. Söz konusu duruma istinaden İdarenin ambarlarında muhafaza ettiği ve MKE'ye

hurda satışı kapsamında teslim edeceği 1.989 adet sayacın ise 157 Diğer Stoklar Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir. Bu durum, İdarenin zilyet olduğu sayaçların muhafazasına ilişkin olarak kontrol riski doğurmaktadır.

Bu itibarla İdarenin zilyet olduğu sayaçların muhafazasına ilişkin olarak kontrol riski doğmakta olup satılmak üzere muhafaza edilen bu sayaçların, 157 Diğer Stoklar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

B) Hurdaya Ayrılan İlk Madde ve Malzemelerin Diğer Stoklar Hesabında İzlenmemesi

İdarenin yok olma, kırılma, bozulma veya eskime gibi nedenlerle kullanılmayacak veya tüketilemeyecek hale gelen ilk madde ve malzemelerinin, tüketilmiş gibi doğrudan giderleştirildiği bu nedenle de 157 Diğer Stoklar Hesabında izlenmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kanun uyarınca ekonomik değer arz eden tüm taşınırların muhasebe hesaplarında yer alması gerekmektedir.

Bu bağlamda Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 157 Diğer Stoklar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 119'uncu maddesinde;

"Stok hesaplarından hiçbirinin kapsamına alınmayan ürün, artık ve hurda gibi kalemler bu hesapta izlenir." hükmü yer almaktadır.

Mêzkur Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 120'nci maddesinde ise;

"(1) Diğer stoklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç (..)

4) Kişisel kusur olmaksızın yok olma, kırılma, bozulma veya eskime gibi nedenlerle kullanılmayacak veya tüketilemeyecek hale gelen stoklardan hurdaya ayrılması gerekenler, hurda halindeki değeri üzerinden bu hesaba, kayıtlı değeri ile hurda halindeki değeri arasındaki fark 630-Giderler Hesabına borç, kayıtlı değeri üzerinden ilgili stok hesabına alacak kaydedilir. (...)" denilmektedir.

Anılan mevzuat hükümleri uyarınca kullanılmayacak veya tüketilemeyecek hale gelen stoklardan, hurdaya ayrılması gerekenlerin, kayıtlı değeri üzerinden ilk madde ve malzeme hesabına alacak; hurda değeri üzerinden ise Diğer Stoklar hesabına borç kaydedilmesi

gerekmektedir. Anılan stokların, hurda niteliğine dönüşmesi hasebiyle meydana gelen değer kaybı da 630 Giderler Hesabına borç kaydedilmesi suretiyle izlenmelidir. Söz konusu muhasebe kaydı ile stoklar, hurdaya dönüşmüş olsa dahi varlık hesaplarındaki mevcudiyetini koruyacak ve hurda satışı sonucu elde edilen gelirin karşılığını oluşturacaktır.

Yapılan incelemede ise İdare tarafından stokların tamamının, hurdaya dönüşen taşınırlar bulunmasına rağmen 630.14 İlk Madde ve Malzeme Giderleri Hesabı kullanılmak suretiyle giderleştirildiği tespit edilmiştir. Bu durum, ambarda fiziki olarak hurda stoklar bulunmasına rağmen bu varlıkların muhasebe hesaplarında yer almamasına sebebiyet vermiştir. Dolayısıyla hurda stokların satılması halinde bunların varlık hesaplarından çıkarılması gereken bir karşılığı bulunmamaktadır.

Bu itibarla ekonomik değeri olması hasebiyle envanteri önem arz eden hurda niteliğindeki stokların, 157 Diğer Stoklar Hesabında izlenmek suretiyle muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Mevzuatta Belirtilen Şartlar Oluşmadığı Halde Pazarlık Usulü ile İhaleye Çıkılması

MASKİ tarafından 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin (b) bendinde öngörülen şartlar oluşmadığı halde pazarlık usulü ile ihaleye çıkıldığı görülmüştür.

Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinin dördüncü fıkrasında;

"Bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usullerdir. Diğer ihale usulleri Kanunda belirtilen özel hallerde kullanılabilir" hükmü yer almaktadır.

Anılan hükme göre, açık ihale usulü ile belli istekliler arasında ihale usulü, temel ihale usullerinden olup, pazarlık usulü istisnai bir ihale usulüdür ve sadece Kanun'da belirtilen özel hallerde kullanılmalıdır.

Kanun'un pazarlık usulü ile ihaleye çıkılabilmesinin şartlarını düzenleyen 21'inci maddesinin (b) bendinde ise;

"Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi"

olarak yapılmasının zorunlu olması”

Denilmek suretiyle, bu bent gereğince pazarlık usulü ile ihaleye çıkılmasında özel haller sayılmıştır.

Hükümden de anlaşılacağı üzere, önceden beklenen ve bilinen olaylar ile yine önceden öngörülebilir ihtiyaçların 4734 sayılı Kanun’un 21’inci maddesinin (b) fıkrası kapsamında değerlendirilme imkânı bulunmamaktadır.

Bir durumun, 4734 sayılı Kanun’un 21’inci maddesinin (b) bendi açısından, “idarece öngörülemez olay” içerisinde değerlendirilebilmesi için; durumun idare tarafından “öngörülemez”, “olağan dışı” ve “idarenin iradesinden bağımsız” nitelikte olması ve ihaleye çıkılabilmesi için diğer şartların yanında ihalenin ivedi olarak yapılmasının da zorunlu olması gerekmektedir.

Bununla beraber, ihalenin ivedi olarak yapılması şartı tek başına yeterli olmayıp ivedilik Kanun’da belirtilen doğal afet, salgın hastalık, can veya mal kaybı gibi ani ve beklenmeyen ve idarenin önceden öngöremediği gibi özel şartlara bağlanmıştır.

Bir işin acilen yapımına idarece karar verildiği durumlarda mevzuatta belirtilen diğer şartlar mevcut değil ise, pazarlık usulü ile ihaleye çıkılması mümkün bulunmamaktadır.

Anılan Kanun'un 21’inci maddesi (b) bendi kapsamında ihale edilen işe ilişkin bilgilere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

Tablo 10:Pazarlık Usulüyle İhale Edilen İşe İlişkin Bilgileri İçeren Tablo

İşin Adı	İşin Niteliği	İhale Şekli	İhale Tarihi	İşin Süresi	Süre Uzatımı	Söz. Bedeli	Keşif Artışlı Söz. Bedeli
Manisa İli Muhtelif Mahallelerde Altyapı ve Üst Yapı İnşaatları Yapım İşİ	Yapım	Pazarlık	04.12.2018	180 gün	210 gün	21.490.500,00 TL	24.232.439,45 TL

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinde de belirtildiği üzere pazarlık usulünün ivedi ihtiyaçların giderilmesi amacıyla kullanılması öngörülmüştür. Ancak 180 gün (süre uzatımı ile birlikte 390 gün) gibi uzun süreli bir işin ivediliği olmadığı açıktır. Bunun yanında söz konusu işin kapsamına geçmiş yıllarda açık ihale usulü ile ihalesi gerçekleştirilen ancak yapılan iş artışları sonucunda %20’lik sınıra (4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun 24’üncü maddesi uyarınca birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen mal ve hizmet alımlarıyla yapım işleri sözleşmelerinde ise % 20 'sine kadar oran dahilinde iş artışı

yapılabilir.) ulaşması nedeniyle tamamlanamayan işler de dahil edilmiştir. Söz konusu işlerde %20'lik sınıra ulaşılmasının sebebinin yaklaşık maliyet tespitinde yapılan hatalar (miktar hesaplaması ve işin yapılmasında gerekli olacak pozlara yaklaşık maliyet tespit cetvelinde yer verilmemesi gibi hatalar) olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla pazarlık usulü ile ihale edilen bu işte İdare tarafından önceden öngörülemeyen bir durum da söz konusu değildir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin (b) bendine göre gerekli şartlar oluşmadığı halde istisnai bir ihale usulü olan pazarlık usulü tercih edilerek ihale edilmesi anılan madde hükümleri yanında Kanun'un 5'inci maddesinin birinci ve dördüncü fıkralarında yer alan ihale ilkelerine de aykırılık teşkil etmektedir.

Söz konusu işlerin istisnai bir ihale usulü olan pazarlık usulüne göre ihale edilebilme şartları oluşmadığından, temel ihale usullerinden biri esas alınarak ihale edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 8: Hesaba Aktarma Suretiyle Bankadan Gerçekleştirilmesi Gereken Ödemelerin Kasadan Yapılması

İdare tarafından hesaba aktarma suretiyle bankadan yapılması gereken abonelik teminatı ile su bedeli iadelerine ilişkin ödemelerin mevzuata aykırı bir şekilde kasadan yapıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 50'nci maddesinde;

"(...) c) Kasadan yapılacak ödemeler ve düzenlenecek belgeler

1) Muhasebe birimi veznelerince tahsil edilen teminat ve depozitolardan alındığı gün iade edilmesi gerekenler,

2) Belirlenen limit dâhilindeki mutemet avansları ve emanet niteliğindeki (bütçe emanetleri hesabında kayıtlı tutarlar hariç) diğer ödemeler,

3) Kasadan yapılması bildirilen diğer ödemeler,

kasadan veya çek düzenlenmek suretiyle bankadan yapılabilir. Bunlar dışındaki ödemeler ise hesaba aktarma suretiyle bankadan yapılır." hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmünde, idarelerin kasadan yapabileceği ödemeler

tahdidi olarak sayılmıştır.

Ancak İdare tarafından aboneliğe ilişkin teminat bedelleri ile sair nedenlerle ortaya çıkan su bedeli iadelerinin, faaliyet alanında yer alan beş ilçeye ilişkin olarak kasadan ödeme yapılması suretiyle gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak anılan mevzuata uygunluğu teminen hesaba aktarma suretiyle bankadan yapılması gereken söz konusu ödemelerin, kasadan yapılmaması gerekmektedir.

BULGU 9: Çevre ve Şehircilik Bakanlığına Aktarılması Gereken Çevre Katkı Paylarının İdare Tarafından Cari Harcamalarda Kullanılması

MASKİ tarafından tahsil edilen çevre katkı paylarının mevzuatta belirlenen sürede Çevre ve Şehircilik Bakanlığına aktarılmadığı, İdarenin cari giderlerinin karşılanmasında kullanıldığı görülmüştür.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 18'inci maddesi hükmüne dayanılarak hazırlanan Çevre Gelirlerinin Takip ve Tahsili İle Tahsilat Karşılığı Öngörülen Ödenenin Kullanımı Hakkında Yönetmelik'in "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde;

"Bu Yönetmeliğin amacı; çevre kirliliğinin önlenmesi, çevrenin iyileştirilmesi ve çevre ile ilgili yatırımların desteklenmesi için bütçeye gelir kaydedilecek çevre katkı payı ve diğer gelirlerin tahsili ile Bakanlık bütçesinde öngörülen ödenekten yapılacak harcamalara ilişkin usul ve esasları düzenlemektir." denilmektedir.

"Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde Bakanlığın Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olduğu belirtilmiştir.

"Çevre gelirlerinin tahsili" başlıklı 6'ncı maddesinde;

"(...)

Büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerince; çevre temizlik vergisi, katma değer vergisi dâhil her türlü vergi ve cezadan arındırılmış net metreküp karşılığı su bedeli ve kullanılmış suları uzaklaştırma bedeli olarak tahsil edilen meblağın yüzde biri oranındaki tutar en geç ertesi ayın on beşine kadar büyükşehir belediyesinin bulunduğu mahaldeki ilgili muhasebe birimi hesaplarına aktarılır ve bütçeye gelir kaydedilir. Büyükşehir belediyelerince ilgili muhasebe birimine yatırılan tutarı gösteren alındı belgesi, tutarın yatırıldığı ayın sonuna kadar ilgili büyükşehir belediyesince Bakanlığa gönderilir.

(...)” hükmüne yer verilmiştir.

“Ödeneğin Kullanımı” başlıklı 7’nci maddesinde ise;

“(1) 5 inci maddede belirtilen gelirlere tahsil edilecek tutarlar karşılığı, ikinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen giderler için bütçeye ödenek öngörülür. Bütçede yer alacak bloke ödeneklerin; tahsilât miktarı dikkate alınarak serbest bırakılmasına ilişkin iş ve işlemler Strateji Geliştirme Başkanlığınca takip edilir.

(2) Söz konusu ödenek;

a) Atıksu altyapı, atıksu arıtımı, derin deniz deşarjı, atık bertarafı ve katı atık geri kazanım tesislerinin gözetim, fizibilite, etüt, proje ve inşaat işlerinin kredi veya yardım suretiyle desteklenmesinde,

b) Hava, su, deniz ve toprak kalitesinin ölçüm ve izleme ağının oluşturulması için yapılan harcamalarda,

c) Gürültünün önlenmesiyle ilgili etüt ve projelerin desteklenmesi için yapılan harcamalarda,

ç) Acil müdahale planlarının hazırlanması, revizyonu, uygulanması, acil müdahale gerektiren olay sonucu kirlilikten etkilenen alanlar ile canlıların rehabilitasyonu ve restorasyonu için yapılan harcamalarda,

d) Çevresel etki değerlendirmesi faaliyetleri ile çevre düzeni planlarının yapımı için yapılan harcamalarda,

e) Havza koruma planı çalışmaları için yapılan harcamalarda,

f) Biyolojik çeşitliliğin korunması için yapılan harcamalarda,

g) Çölleşme ve iklim değişikliğiyle mücadele çalışmaları için yapılan harcamalarda,

ğ) Stratejik çevresel değerlendirme için yapılan harcamalarda,

h) Nesli tehlikede olan bitki ve hayvan türleri ile yaşama ortamlarının korunması için yapılan harcamalarda,

ı) Uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan yükümlülüklerin karşılanması için yapılan harcamalarda,

i) Çevre eğitimi ve yayını ile ilgili faaliyetler için yapılan harcamalarda,

j) İhtisas komisyonları için yapılan harcamalarda,

k) Çevre kirliliğinin giderilmesi için yapılan harcamalarda,

l) Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bunlar tarafından kurulan ve yönetilen hizmet birliklerince ihtiyaç duyulan çöp toplama aracı, vidanjör, arazöz, ilaçlama makinası, yol süpürme aracı ve Bakanlıkça uygun görülecek diğer araç ve ekipmanlara yönelik harcamalarda,

(...)

kullanılır.” ifadeleri yer almaktadır.

Bu hükümlere göre büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerince; ilgili Yönetmelik’in 6’ncı maddesindeki esaslara göre tahsil edilen tutarların en geç ertesi ayın on beşine kadar büyükşehir belediyesinin bulunduğu mahaldeki ilgili muhasebe birimi hesaplarına aktarılması ve bütçeye gelir kaydedilmesi gerekir. Büyükşehir belediyelerince ilgili muhasebe birimine yatırılan tutarı gösteren alındı belgesi, tutarın yatırıldığı ayın sonuna kadar ilgili büyükşehir belediyesince Bakanlığa (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı) gönderilir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca tahsil edilen bu tutarlar karşılığında bütçeye ödenek kaydedilerek 7’nci maddede belirtilen harcamalarda kullanılır.

Yapılan incelemede; aşağıdaki tabloda ayrıntısı gösterildiği üzere 2019 yılında İdare tarafından tahsil edilen çevre katkı paylarının Çevre ve Şehircilik Bakanlığına aktarımının sağlanmadığı, bu tutarların İdarenin cari harcamalarında kullanıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 11:Çevre ve Şehircilik Bakanlığına Aktarılması Gereken Çevre Katkı Payları

2019 Yılı	Su Bedeli (TL) (A)	Atık Su Bedeli (Kuyu Suyu ve Artezyen) (TL) (B)	Toplam (TL) (C)=(A)+(B)	Bakanlığa Aktarılmamış Olan Çevre Katkı Payları (C)X(%1) (TL)
OCAK	9.563.568,74	2.556.387,73	12.119.956,47	121.199,56
ŞUBAT	9.675.081,20	2.655.270,25	12.330.351,45	123.303,51
MART	9.316.341,38	2.527.236,90	11.843.578,28	118.435,78
NİSAN	10.912.585,86	2.981.084,55	13.893.670,41	138.936,70
MAYIS	12.384.305,70	3.216.978,69	15.601.284,39	156.012,84
HAZİRAN	12.478.743,80	4.095.044,57	16.573.788,37	165.737,88
TEMMUZ	17.481.232,26	5.732.649,23	23.213.881,49	232.138,81
AĞUSTOS	16.521.884,49	5.645.074,92	22.166.959,41	221.669,59
EYLÜL	17.662.656,61	6.018.505,63	23.681.162,24	236.811,62
EKİM	18.096.038,11	5.819.440,56	23.915.478,67	239.154,79
KASIM	16.040.373,21	5.566.908,40	21.607.281,61	216.072,82
ARALIK	18.801.824,28	6.636.777,43	25.438.601,71	254.386,02
TOPLAM	168.934.635,64	53.451.358,86	222.385.994,50	2.223.859,95

Anılan mevzuat hükümlerine göre uygulama yapılmasını teminen Çevre katkı payı tutarlarının en geç ertesi ayın on beşine kadar Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Manisa'da bulunan muhasebe birimine aktarılması gerekmektedir.

BULGU 10: Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Hizmet Alımlarında, Bütçeye Konulan Ödenğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

MASKİ'nin, 2019 yılında 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21/f ve 22/d maddelerinde belirtilen parasal limitler dahilinde yaptığı hizmet alımlarının tutarının; başlangıç bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerin yüzde onunu Kamu İhale Kurumu'nun uygun görüşü alınmadan aştığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62/1 maddesinde;

"Bu Kanunun 21 ve 22 nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu

Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz.” hükmü bulunmaktadır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun “Pazarlık usulü” başlıklı 21'inci maddesinin birinci fıkrasının f bendinde idarelerin yaklaşık maliyeti 301.228,00 TL'sine kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını, pazarlık usulü ile ihale yaparak temin edebileceği denilmekte olup aynı Kanun'un doğrudan temin başlıklı 22'nci maddesinin d fıkrasında ise büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 90.375,00 TL'sini, diğer idarelerin 30.101,00 TL'sini aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeyle ilişkin alımların ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulü ile karşılanabileceği belirtilmektedir.

Bu hükmün uygulanmasına ilişkin açıklamaların yer aldığı Kamu İhale Genel Tebliği'nin 21'inci maddesinde ise;

“4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin (f) bendi ve 22 nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde kurum ve kuruluşlar, yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarını dikkate alacaklardır. Kurum ve kuruluşlar, mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı % 10 oranını hesaplayacaklardır. Burada önemli olan husus, ilgili veya bağlı birimlerin değil kurum veya kuruluşun toplam ödeneklerinin % 10'unun aşılmamasıdır.” denilmek suretiyle bütçe ödeneklerinin yüzde onunun hesaplanmasında mal alımı, hizmet alımı ve yapım işlerinin ayrı ayrı ele alınacağı belirtilmiştir. Ayrıca ilgili veya bağlı birimlerin değil tüm kuruluşun toplam ödeneklerinin dikkate alınacağı söylenmiştir.

Yapılan incelemede; İdarenin 2019 yılında 21/f ve 22/d maddelerinde belirtilen parasal limitler dahilinde hizmet alımları tutarının 9.666.974,15 TL olduğu, hizmet alımları için belirlenen bütçe ödeneği ve bu tutarın % 10'unun ise $95.908.375,43 * \%10 = 9.590.837,54$ TL olduğu, dolayısıyla 2019 yılında yapılan hizmet alımlarının tutarının, hizmet alımları için belirlenen başlangıç ödeneklerinin yüzde onunu Kamu İhale Kurumu'nun uygun görüşü alınmadan aşıldığı tespit edilmiştir.

MASKİ tarafından, 2019 yılı içerisinde, 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında gerçekleştirilen hizmet alımlarında, bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerin %10'u tutarındaki sınırın, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşılması hususu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Genel Tebliği hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 11: Sözleşmede Bulunmayan İşlere İlişkin Birim Fiyat Tespitlerinin Hatalı Olarak Yapılması

MASKİ tarafından gerçekleştirilen yapım işlerinde, sözleşmede bulunmayan işlerin yeni birim fiyatlarının Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 22'nci maddesinde belirtilen usule uyulmadan tespit edildiği görülmüştür.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "Sözleşmede bulunmayan işlerin fiyatının tespiti" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen hallerin gerçekleşmesi halinde 22'nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen usuller çerçevesinde yüklenici ile birlikte tespit edilen yeni birim fiyatlar üzerinden yükleniciye ödeme yapılacağı belirtilmiştir.

Şartname'nin 22'nci maddenin ikinci fıkrasında yeni fiyatın tespitinde sırasıyla uyulacak analizler belirtilmiş olup idarece bu husus dikkate alınarak yeni fiyatın tespitinde kullanılacak analizler belirlenmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 22'nci maddesinin üçüncü fıkrasında; *"İş kalemi veya iş grubunun niteliğine uygun olarak yukarıdaki analizlere, kaynakların verimli kullanılması gözetilerek aşağıdaki rayiçlerden biri, birkaçı veya tamamı uygulanabilir:*

- a) *Varsa yüklenicinin teklifinin ekinde idareye verdiği teklif rayiçler.*
- b) *İdarede veya diğer idarelerde mevcut rayiçler.*
- c) *İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan fiyatlar.*
- ç) *İdarece kabul edilmek şartıyla, ticaret ve/veya sanayi odasının onaylanmış uygulama ayına ait yerel rayiçleri."* hükmü yer almaktadır.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin ilgili maddesinin dördüncü fıkrasında ise yeni fiyatın yüklenici ile birlikte yukarıda belirtilen usullerden biri ile tespit edileceği düzenlenen tutanağın idarece onaylanmasıyla geçerli olacağı belirtilmiştir.

İdare tarafından ihale edilen yapım işlerine ilişkin hakedişlerin incelenmesi sonucunda; yeni birim fiyatların uygulama ayına ait yerel rayiçlerin belirlenmesi suretiyle tespitinde piyasadan teklif toplandığı ancak bu fiyatların ticaret ve/veya sanayi odasına onaylatılmadığı tespit edilmiştir. Oysaki yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre yeni birim fiyatların tespitinde uygulama ayına ait yerel rayiçlerin kullanılması durumunda piyasa araştırması yapılması

suretiyle belirlenen rayiçlerin, ticaret ve/veya sanayi odasınınca onaylanması gerekmektedir.

Dolayısıyla; yeni birim fiyat yapılması sırasında kullanılan rayiçlerin Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 22'nci maddesinin 3'üncü fıkrasında yer alan "İş kalemi veya iş grubunun niteliğine uygun olarak yukarıdaki analizlere, kaynakların verimli kullanılması gözetilerek aşağıdaki rayiçlerden biri, birkaçı veya tamamı uygulanabilir:" hükmünün hatalı uygulanmış olmasının, yeni birim fiyat yapımında kaynakların verimli kullanılması ilkesine aykırı olabileceği değerlendirilmektedir.

BULGU 12: İndirimli Su Tarifesi ve Hizmet Bedelleri Belirlenmesi

MASKİ tarafından aşağıda ayrıntısına yer verilen yerlere mevzuata aykırı olarak "kamu yararına faaliyet gösteren aboneler" adı altında indirimli su tarifesi ve hizmet bedeli belirlendiği görülmüştür.

08.01.2002 tarih ve 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen hizmet bedelleri hakkında köklü değişiklikler yapılmış, bir kısım kişi ve kurumların kamu hizmetlerinden faydalanmada diğer kişi ve kurumlardan daha avantajlı olmasının önüne geçilmiştir.

Kanun'un 1'inci maddesinin birinci fıkrasında belediye ve bağlı kuruluşların da içinde bulunduğu kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde herhangi bir kişi veya kurum lehine indirimli veya ücretsiz tarife uygulanamayacağı belirtilmiş, altıncı fıkrasında ise birinci fıkra hükmünden muaf tutulacak kişi ve kurumları tespit etmeye Bakanlar Kurulunun yetkili olduğu ifade edilmiştir.

Kanun'un yayımı tarihinden itibaren birçok Bakanlar Kurulu kararı çıkarılmış ve çeşitli kişi ve kurumlara muafiyetler tanınmıştır. 4736 sayılı Kanun sonrasında çıkarılan Bakanlar Kurulu kararları her işlem için ayrıntılı şekilde düzenlenmiş, Kanun'a ilişkin uygulamanın tam olarak yerine getirilebilmesi için hizmetten yararlanmada kamu-özel ayrımı yapılmaksızın gerekli tüm detaylara yer verilmiştir. Mesela söz konusu kararlardan bazılarında gerek Meteoroloji Genel Müdürlüğü, gerek TRT (Türkiye Radyo Televizyon Kurumu) gerekse de Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne verilen hizmetlerden kamu kurumlarının ücretsiz veya indirimli yararlanabilmesi için gerekli muafiyet hükümleri düzenlenmiştir. Bir başka deyişle söz konusu muafiyet kararları alınmamış olsaydı kamu kurumlarının dahi Meteoroloji Genel Müdürlüğüne hava tahminleri ile alakalı verilerinden ücretsiz yararlanması mümkün

olmayacaktı.

Kanun'un yayımı tarihinden itibaren Bakanlar Kurulunca çıkarılan muafiyet kararlarında su ve kanalizasyon idarelerine özgü herhangi bir Karara rastlanılmamıştır. Oysaki benzer bir kuruluş olan TEDAŞ hakkında Kanun'un yayım tarihinden hemen sonra Bakanlar Kurulu Kararı çıkarılmış ve uygulanacak tarife ve indirimler hakkında muafiyet hükümleri getirilerek ilgili Kurumun tarifesi mevzuata uygun hale getirilmiştir.

Su ve Kanalizasyon idarelerine özgü herhangi bir karar ve muafiyet hükmü bulunmadığından Kurum tarafından hazırlanacak tarife yönetmelikleri ve uygulanacak tarife kararlarında sadece genel nitelikte çıkarılan Kararlar ile diğer kanunlarda belirtilen muafiyet hükümlerinin uygulanabilmesi mümkündür. Mesela şehit aileleri, gaziler ve engelliler için indirimli tarife uygulanması mevzuata aykırı değildir. Zira mezkûr kişiler hakkında gerek 4736 sayılı Kanun'un 1 inci maddesinde gerekse de 2002/3654 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında genel muafiyet hükmü tanınmış ve bu kişilere her türlü işlemde indirimli ve ücretsiz tarife uygulanabilmesinin önü açılmıştır. Aynı şekilde mabetlere ücretsiz su verilmesi de mevzuata aykırı değildir. Zira 5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde 2012 yılında yapılan değişiklikle mabetlere indirimli veya ücretsiz içme ve kullanma suyu verilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Ancak haklarında herhangi bir muafiyet hükmü bulunmayan dernek, vakıf ve şirketlerin indirimli tarifeden yararlanması mümkün olmadığı gibi diğer kamu kurumları, kamu yararına çalışan dernek veya vergi muafiyeti tanınmış vakıfların da indirimli bir tarifeden yararlanması mümkün değildir.

Yapılan incelemelerde; hamamlara, umumi tuvaletlere, kamu yararına faaliyet gösteren vakıf ve derneklere, Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı veya bunların denetimindeki kurslar ve özel eğitim kurumlarına, dernek ve vakıflar tarafından eğitim ve öğretime destek ve katkı amacıyla kurulan yurt, pansiyon, hizmet binası ve tesislerine, amatör spor kulüplerine ait abonelikler ve bunlara bağlı ticari amaçla işletilmeyen lokal ve tesislere, siyasi parti ve şubelerine, sanat ve kültürün gelişimine hizmet etmek amacıyla kurulmuş konferans, opera, tiyatro, sergi vb. etkinliklerin yapıldığı yerlere kamu yararına faaliyet gösteren aboneler adı altında indirimli su tarifesi belirlendiği; umumi tuvaletlere ve hamamlara faturalarda kademelendirme sisteminin dahi uygulanmadığı tespit edilmiştir.

Her ne kadar 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş Ve Görevleri Hakkında Kanun'da su satışı ve kullanılmış suların uzaklaştırılmasına ilişkin

tarifeleri yapma yetkisi Genel Kurula (Manisa Büyükşehir Belediye Meclisi) verilmiş ise de Genel Kurulun herhangi bir kişi veya kuruma indirimli tarife belirleyebileceği veya değişik gruplara zımni indirim anlamına gelen değişik tarifeler uygulayabileceğine ilişkin bir hükme yer verilmemiştir.

Kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla teşkil edilen kurullar (belediye meclisleri dâhil) kendilerine kanunla verilen yetkileri kullanırken sınırsız takdir yetkisine sahip değildir. Alınan kararlarda başta Anayasa olmak üzere diğer kanunlarda yer alan kısıtlayıcı hükümlerin de dikkate alınması gerektiği açıktır. Bilhassa hem “sonraki kanun” (*lex posterior*) hem de “özel kanun” (*lex specialis*) niteliğinde bulunan kanunların uygulamada önceliği bulunduğundan yapılan iş ve işlemlerde bu kanunların amir hükümlerine riayet edilmesi bir zorunluluktur. 4736 sayılı Kanun 2560 sayılı Kanun'a göre hem sonraki kanun niteliğindedir hem de indirimli veya ücretsiz tarife belirleme konularında daha özel nitelikli bir kanun'dur. Bu nedenle sadece tarife belirleme yetkisine dayanılarak 4736 sayılı Kanun'un göz ardı edilmesi mümkün değildir.

Sonuç olarak; 4736 sayılı Kanun veya bu Kanun'un verdiği yetkiye dayanılarak çıkarılan Bakanlar Kurulu Kararları ile muafiyet tanınan kurumlar haricinde hiçbir kurum, şirket, dernek, vakıf veya spor kulübüne kamu kurumları tarafından üretilen hizmetlerden ücretsiz veya indirimli faydalanma hakkı verilemeyeceği gibi buna sebebiyet verebilecek tarifeler belirlenmesi de mümkün değildir. Kaldı ki kamu kurumları dahi kendileri hakkında muafiyet hükmü olmaksızın diğer kamu kurumlarınca üretilen mal ve hizmetlerden indirimli veya ücretsiz yararlanmamaktadır. Yukarıda bahsedilen hiçbir kurum, şirket, dernek, vakıf veya spor kulübü hakkında bir muafiyet hükmü bulunmamaktadır. Kanun'da ancak Bakanlar Kurulu Kararı ile olabileceği belirtilen bir hususun Kurum Genel Kurulu tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenmesi ise mümkün bulunmamaktadır.

Yukarıda bahsedilen vakıf, dernek ve amatör spor kulüpleri ve bunlara bağlı tesisler için İdare tarafından 4962 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Vakıflara Vergi Muafiyeti Tanınması Hakkında Kanun'un 20'nci maddesinde "*Gelirlerinin en az üçte ikisini nev'i itibariyle genel, katma ve özel bütçeli idarelerin bütçeleri içinde yer alan bir hizmetin veya hizmetlerin yerine getirilmesini amaç edinmek üzere kurulan vakıflara, Cumhurbaşkanlığınca vergi muafiyeti tanınabilir.*" hükmüne istinaden kamu yararına çalışan aboneler adı altında indirim uygulanmaya devam edileceği belirtilmişse de bu hüküm söz konusu vakıflara Cumhurbaşkanlığınca vergi muafiyeti tanınması ile ilgili bir düzenlemedir.

Su ve kanalizasyon idarelerinin tarifeleri hakkında bir muafiyet düzenlemesi bulunmamaktadır.

Bu nedenle herhangi bir muafiyet hükmü olmadan söz konusu yerlerin MASKİ tarafından sağlanan su ve diğer hizmetlerden indirimli olarak yararlandırılması hem mevzuata aykırılık teşkil etmekte hem de gelir kaybına sebebiyet vermektedir.

BULGU 13: Açık İhale Usulü İle Gerçekleştirilmesi Gereken Yapım İşlerinin Kısımlara Bölünmek Suretiyle Doğrudan Temin Yöntemiyle Gerçekleştirilmesi

MASKİ'nin bazı yapım işlerini açık ihale usulü ile karşılaması gerekirken kısımlara bölmek suretiyle doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Doğrudan Temin" başlıklı 22'nci maddesinde:

"Aşağıda belirtilen hallerde ihtiyaçların ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulüne başvurulabilir.

(...)

d) Büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin on beş milyar (2019 yılı için bu tutar 90.358 TL olarak belirlenmiştir), diğer idarelerin beş milyar Türk Lirasını (2018 yılı için 30.101 TL olarak belirlenmiştir) aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlar."

(...)

Bu maddeye göre yapılacak alımlarda, ihale komisyonu kurma ve 10'uncu maddede sayılan yeterlik kurallarını arama zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilir." hükmü yer almaktadır.

Mezkur Kanun'un "Temel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinde:

"İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.

(...)

Eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işleri

kısımlara bölünemez.

Bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usullerdir. Diğer ihale usulleri Kanunda belirtilen özel hallerde kullanılabilir. (...)”
Denilmektedir.

Ayrıca 22.08.2009 tarih ve 27327 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliği’nin “Doğrudan temine ilişkin açıklamalar” başlıklı 22 nci maddesinin 22.5.1.2. sayılı bölümünde;

“Ayrıca, 4734 sayılı Kanununun 19 uncu maddesine göre açık ihale usulü ile temini gereken ihtiyacın, Kanununun 22 nci maddesinin (d) bendi için öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde, adet bazında veya aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle aynı Kanununun 22 nci maddesinin (d) bendine göre temini, 4734 sayılı Kanununun temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiğinden, bu yönde uygulamaların sorumluluk doğuracağı hususuna dikkat edilmesi gereklidir.” ifadesi yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca açık ihale ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel alım şekli olduğu, doğrudan temin usulünün yalnızca istisnai hallerde kullanılabileceği değerlendirilmektedir. Söz konusu istisnai hal, 90.358,00 TL tutarını aşmayan ihtiyaçlara ilişkin olup anılan parasal sınırların altında kalacak şekilde aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki yapım işlerinin gruplara bölünmek suretiyle aynı Kanun’un 22’nci maddesinin (d) bendine göre temininin 4734 sayılı Kanun’un temel ilkelerine aykırılık teşkil edeceği ve bu yöndeki uygulamaların sorumluluk doğuracağı mevzuatta hüküm altına alınmıştır.

Ancak sözleşme tarihi birbirine yakın ve öngörülmesi muhtemel olan, aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki Kanalizasyon Dairesi Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen 3 adet iş ile İçme Suyu Dairesi Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen 6 adet yapım işinin doğrudan temin usulüyle gerçekleştirildiği, söz konusu yapım işlerine ilişkin 4734 sayılı Kanun’da belirtilen temel ihale usullerine başvurulmadığı; ek olarak doğrudan temin yöntemi ile gerçekleştirilen söz konusu yapım işlerinin bir kısmının aynı firmalardan karşılandığı tespit edilmiştir.

Öte yandan 4734 sayılı Kanun’un “Görevlilerin ceza sorumluluğu” başlıklı 60’ıncı maddesinde;

“(…)

(Değişik üçüncü fıkra: 30/7/2003-4964/36 md.) 5 inci maddede belirtilen ilkelere ve 62’nci maddede belirtilen kurallara aykırı olarak ihaleye çıkılmasına izin verenler ve ihale yapanlar hakkında da yukarıda belirtilen müeyyideler uygulanır.”

Hükmü yer almaktadır.

Bu itibarla İdarenin rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamak amacıyla aynı nitelikte olan ve bütünlük sağlayan işlerini ihale yöntemiyle karşılaması ve doğrudan temin sınırlarının altında kalmak amacıyla aynı nitelikteki işleri kısımlara bölmemesi gerekmektedir.

BULGU 14: Su Kayıpları Tebliğinde Öngörülen Uygulamaların Yerine Getirilmemesi

Su Kayıpları Tebliği’nde yer verilen bir takım gerekliliklerin yerine getirilmediği görülmüştür.

Orman ve Su İşleri Bakanlığı, içme-kullanma suyunun etkin kullanılması ve israfının önlenmesi, su temin ve dağıtım sistemlerindeki su kayıplarının kontrol edilmesi amacıyla, 08.05.2014 tarih ve 28994 sayılı Resmi Gazete’de İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği’ni yayınlamıştır.

Yönetmelik’in 11’inci maddesinde, Yönetmelik’te belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyenlerin, 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ve ilgili diğer mevzuata göre sorumlu olacağı ifade edilmiştir.

16.07.2015 tarih ve 29418 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan, İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği Teknik Usuller Tebliği’nin 5’inci maddesinde, Su ve Kanalizasyon İdaresinin; idari ve fiziki su kayıplarının ölçüme dayalı olarak belirlenmesini, şebekenin ve sistemin şartnamelere ve uygulama projelerine uygun yapılmasını, kullanılan malzemelerin standartlara uygun olarak temin edilmesini, sistemde ana basınç bölgesi ve alt bölgelerin oluşturulmasını, şebekede etkili bir basınç ve debi yönetimi ile optimum işletme şartlarının sağlanmasını, sistemin izlenmesi ve kayıt altına alınmasını ve etkili bir su yönetim sistemini sağlamakla yükümlü olduğu hükmü vardır. Tebliğ’in 6’ncı ve devamı maddelerinde ise, su kayıplarının önlenmesi, kullanılacak malzemeler, abonelik hizmetleri ve izinsiz su kullanımı konularında idarenin yapacağı işler hakkında ayrıntılı bilgi verilmektedir.

Su kayıp-kaçağı konusunda yapılan incelemede aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir:

- İçme-kullanma suyu sistemindeki kritik noktalarda, su basıncı sürekli ölçülüp, izlenmemektedir. (Merkez ilçelerde çalışmalar başlatılmıştır).
- Su temin miktarlarının hesaplanması amacıyla; su kaynaklarının çıkış boru hattı üzerine kaynağa en yakın noktaya, debi ölçer cihazı takılmamaktadır.
- Önceden yapılan su depolarında, giriş ve çıkış boru hattı üzerinde, debi ölçer cihazı bulunmamaktadır.
- Terfi merkezleri çıkışı boru hattı üzerine debi ölçer cihaz takılmamıştır.
- İçme-kullanma suyu temin ve dağıtım sistemi planlarını sayısallaştırma çalışması bitirilmemiştir.
- CBS veri tabanı oluşturulmamıştır.
- Mevcut sistemin hidrolik modellemesi yapılmamıştır.
- İçme-kullanma suyu temin ve dağıtım sistemlerinin entegre yönetiminde; Tebliğin, 12'nci maddesinde yer alan hükümler yerine getirilmemektedir.
- Yüksek tüketimli abonelerin su kullanım miktarlarını uzaktan izleme sistemi mevcut değildir.
- 2019 ve önceki yıllara ait Tebliğ ekinde bahsedilen formlar, internet ortamında yayınlanmamıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 11'inci maddesinde, üst yöneticinin kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden meclise karşı sorumlu olduğu ifade edilmiştir.

Su kayıp ve kaçakları azaltılması, bu suretle kamu kaynaklarının daha verimli kullanılmasını teminen anılan Yönetmelik ve Tebliğ de öngörülen işlerin yapılması için azami gayretin gösterilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: İZLEME**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Çevre Temizlik Vergisi Paylarının Sağlıklı Olarak Aktarılmaması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	<p>A) Konutlara ilişkin olarak su faturaları ile tahsil edilen Çevre Temizlik Vergisi (ÇTV) tutarları ilgili belediyelere gecikmeli olarak 2019 yılı sonu itibariyle gönderilmiştir.</p> <p>B) Konutlara ilişkin tahsil edilen ÇTV tutarlarıyla ilgili gecikme zammı bedelleri bilişim sisteminde yapılan değişiklik sonucu ayrı bir gelir kodunda gösterilmeye başlanılmıştır. Bunun sonucu olarak tahsil edilen ÇTV'ye ait gecikme zammı tutarları ilgili belediyenin hesabına ÇTV tutarlarıyla birlikte gönderilmektedir.</p> <p>Yukarıda belirtilen hususlar İdare tarafından yerine getirilmiş olmakla birlikte MASKİ tarafından ilçe belediyeleri sınırları dahilinde bulunan konutlara ilişkin olarak tahsil edilen çevre temizlik vergileri ile</p>

			bu vergilerin zamanında ödenmemesi nedeniyle tahsil edilen gecikme zamlarının ilgili ilçe belediyelerine zamanında aktarılmaması "Konutlara İlişkin Olarak Tahsil Edilen Çevre Temizlik Vergisi Paylarının İlgili Belediyelere Zamanında Aktarılmaması" başlığı altında bulgu konusu yapılmıştır.
Bazı Su ve Kanalizasyon Tesislerinden, Su ve Kanalizasyon Tesisleri Harcamalarına Katılım Payı Tahakkukunun Yapılmaması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Harcamalara Katılma Payları İle İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik' in "Payın Tahakkuk Şekli" başlıklı ilgili maddeleri uyarınca gayrimenkullerin vergi değerlerinin tespit edilmesi için ilgili belediyelerden emlak beyan bilgileri talep edilmiş söz konusu emlak beyanlarında eksik ya da hatalı beyanların bulunup bulunmadığı hususunda gerekli incelemelerin yürütülmeye devam edildiği görüldüğünden söz konusu husus yeniden bulgu konusu yapılmamıştır.
Belediyelerden Devralınan Su Aboneliklerine Ait Güvence Bedellerinin İlgili Belediyelerden Tahsil Edilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Manisa merkezinde yer alan Şehzadeler ve Yunusemre İlçelerine ait su abonelerine ilişkin depozito bedellerinin Manisa Büyükşehir Belediyesi

			ile yapılan devir işlemleri sırasında hesaben tahsil edildiği, diğer 15 İlçe Belediyesi ile yapılan devir işlemlerinde tespit edilen (621.465,35 TL) depozito bedelleri ilgili Belediyelerden mahsuben tahsil edildiği görülmüştür.
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Aylık Paylarının Kamu İdare Payları Hesabında Takip Edilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderilen Çevre Katkı Payı (ÇKP) tutarlarının, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri gereği 363 Kamu İdare Payları Hesabında muhasebeleştirildiği görülmüştür.
Kurum Taşınmazlarının Tespit ve Muhasebe Sistemine Kayıt İşlemlerinin Tam ve Doğru Yapılmaması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Bulguda belirtilen uyumsuzluğun ana sebebinin, "Genel Hizmet Alanlarının" kaydına ilişkin olarak mali mevzuat açısından muhasebe kayıtlarının oluşturulma esasları ile Kamu Taşınmazlarının Kaydına İlişkin Yönetmelik'te birbirinden farklı bedeller belirlenmesi olduğu değerlendirilmektedir. Örneğin; Yönetmelik hükümleri gereği iz bedeli üzerinden takip edilmesi zorunlu olan bir taşınmazın, mali mevzuat açısından maliyet bedeli ile kayıt altına alınması gibi. Bu uyumsuzluğun giderilmesi

			<p>amacıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nden düzenleme yapılması talep edilmiştir. Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından ilgili yazı gereği yapılmak üzere Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü'ne gönderilmiştir. Bahsi geçen talebe ilişkin halen bir cevap gelmediğinden Belediye tarafından söz konusu hususa ilişkin olarak herhangi bir işlem gerçekleştirilememiştir.</p> <p>Bulguda gösterilen taşınmaz kayıtları ile muhasebe kayıtları arasındaki farkın diğer bir nedeni ise, Geçici Kabul Tutanağı düzenlenmiş olan yatırım harcamalarının muhasebe kayıtlarına yansımış olduğu halde, taşınmaz kayıtlarına yansımamış olmasından kaynaklanmaktadır. Taşınmaz kayıtlarına yansıtılması için İdare tarafından çalışmalara devam edildiği ve birçoğunun taşınmaz kayıtlarına yansıtıldığı görülmüştür.</p> <p>Dolayısıyla İdare tarafından çalışmalara devam edildiğinden</p>
--	--	--	---

			söz konusu husus yeniden bulgu konusu yapılmamıştır.
Bazı Elektrik Alımlarında Elektrik Tüketim Vergisi Ödenmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdareye düzenlenen bazı elektrik faturalarından kesilen Elektrik Tüketim Vergisi tutarlarının, Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş. ile yapılan yazışmalar sonucu tespit edildiği ve ilgili Belediyelerden mahsuben tahsilatlarının yapıldığı görülmüştür.
Harcamalara Katılma Paylarının Tapu İdaresine Bildirilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Harcamalara katılma paylarının tapu idaresine bildirilmesine ilişkin olarak 21/01/2020 tarih ve E.2641 sayılı Genel Müdür imzalı resmi yazı ile merkez ve ilçe birimlerine konu ile ilgili duyuru yapılmıştır. Yazıda; harcama katılım bedellerinin tahsil edilmesi, tahsili gerçekleştirilemeyen abonelerin tespit edilmesi ve ödenmeyen tutarların taşınmazlara ilişkin tapu belgelerine şerh düşülmesi hususlarında çalışma yapılması tebliğ edilmiş olup, takip işlemlerinin de yapıldığı görülmüştür.
Kamu İhale Kanunu'nda Belirlenen Parasal Limitler Dâhilinde Yapılacak Harcamaların Yıllık	2018	Yerine Getirilmedi	Kamu İhale Kanunu'nun 21/f ve 22/d maddelerine göre yapılan harcamalar tutarının 2019 yılında hizmet alımlarında %10'luk

Toplamının, Bütçeye Bu Amaçla Konulan Yasal Limitleri Aşması			limitin üzerine çıkması “Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Hizmet Alımlarında, Bütçeye Konulan Ödeneğin %10’unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması” başlığı altında Sayıştay Denetim Raporunun “Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler bölümünde yer verilmiştir.
Yapım İşlerinin Anahtar Teslim Götürü Bedel Yerine, Birim Fiyat Sözleşmesi İle Yapıtırılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	İşlerin kapsamında uygulama projesi bulunan binalar ve arıtma üniteleri için anahtar teslimi götürü bedel teklif alınarak, uygulamada imar ve güzergâh değişikliklerinin muhtemel olması sebebiyle uygulama projesi yapılması mümkün olmayan bu nedenle de artması veya azalması öngörülemeyen işler için ise birim fiyat teklif alınmak suretiyle ihaleye çıkıldığı görülmüştür. 2019 yılında anahtar teslimi götürü bedel usulü yapılması gerektiği halde birim fiyat teklif usulü ile yapılan ihaleye rastlanmamıştır.
Arıtma, Atık Su Terfi ve Ham Su Tedarik Tesislerinde Kullanılan Elektriğin, “Sanayi Tarifesi Abone Grubu”	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Arıtma, atık su terfi ve ham su tedarik tesislerinde kullanılan elektriğin “Ticarethane Tarifesi Abone Grubu” yerine “Sanayi Tarifesi Abone Grubu” olması

Yerine “Ticarethane Tarifesi Abone Grubu” Olarak Uygulanması			hususunda Tarım ve Orman Bakanlığı, Gediz Elektrik A.Ş. ve diğer kurumlarla yazışmalar yapılmıştır. Yapılan yazışmalar sonucunda, 18 adet Atık Su Arıtma Tesisi ile 106 adet İçme Suyu Arıtma Tesisinin elektrik tarifesi sanayi tarifesi abone grubundan yapılmıştır. Diğer aboneliklerin de sanayi tarifesine geçmesi hususunda gerekli çalışmalar ve başvurular devam ettiğinden söz konusu husus yeniden bulgu konusu yapılmamıştır.
Yapım İşlerinin Bir Kısmının İş Artışı Oranından Fazla Süre Uzatımları Verilerek Tamamlanması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	2019 yılı yapım işlerinde gereğinden fazla verilen süre uzatımı hususuna rastlanmamıştır.
Bir İş Kapsamında Bozulan Yolların Bir Başka İş Kapsamında Yapılmasının Kontrol Zafiyeti Ve Mükerrer Ödeme Riski Yaratması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	2019 yılında, bir yapım işine başka yapım işi kapsamında oluşan imalatın eklenmesi hususuna rastlanmamıştır.
Gelecek yıllarda Coğrafi Bilgi Sistemi(CBS) ile Uyumlu Veri Sağlamasına Yönelik Kurum İhalelerinde Düzenleme Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	MASKİ Coğrafi Altyapı Bilgi Sistemi Veri Standartları” belgesi Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığınca hazırlanarak tüm birimlere gönderildiği görülmüş ve yapılacak ihalelerde anılan

			Standartlarda belirlenen hususların Teknik Şartnamelerde yer almasına dikkat edileceği belirtilmiştir. CBS uyumlu sayısal işletme verisi elde edilmesine yönelik olarak Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı ile gerekli yazışmalar yapılmıştır. CBS ile uyumlu formatta sayısal işletme verisi sağlanmasına yönelik gerekli düzenlemeye, denetim raporundan sonra çıkılmış ilk ihale olan “Manisa İli Soma İlçesi Adnan Menderes Caddesinde Kanalizasyon ve Yağmursuyu İnşaatı Yapım İşi’nde yer verilmiş olup, söz konusu düzenlemeye bundan böyle sayısal işletme verisi elde edilmesine yönelik olarak yürütülecek olan tüm işlerde de yer verilecektir.
Coğrafi Bilgi Sistemi(CBS) Yazılım Alımında, İzleyen Yıllarda İlave Modül Alımı, Bakım ve Güncelleme Hizmetlerinin Ekonomik Teminini Sağlayacak Düzenlemelere Yer Verilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) yazılım alımı konusunda 2019 yılında ihaleye çıkılmadığı görülmüş, İhaleye çıkıldığında Teknik Şartnamede ilave modül alımı, bakım ve güncelleme hizmetlerinin ekonomik teminini sağlayacak düzenlemelere yer verileceği belirtilmiştir.

			Dolayısıyla söz konusu husus bulgu konusu yapılmamıştır.
Elektrik Dağıtım/Tedarik Şirketine “Güvence Bedeli” Ödemelerinde Bulunulması ve “Güvence Bedeli” Alım Amacının Kamu Tüzel Kişiliği İle Bağdaşmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Elektrik abonelikleriyle ilgili güvence bedeli konusunda Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumu’na resmi yazı yazılarak MASKİ’nin güvence bedeli ödemesi kapsamında çıkarılması hususunda görüş talep edilmiş olup, anılan Kurumun cevap yazısında; “5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamındaki kamu kurumlarının güvence bedeli ödeme yükümlülüğünden muaf tutulmasına ilişkin talep mevzuat çalışması kapsamında değerlendirilmek üzere kayıt altına alınmıştır. Bununla birlikte, görevli tedarik şirketinden perakende satış sözleşmesi ile elektrik enerjisi temin eden, Yönetmelik’in 38 inci maddesinde güvence bedelinden muaf tutulan tüketiciler dışındaki tüm serbest olmayan tüketiciler ile son kaynak tedariki kapsamındaki tüm serbest tüketicilerin güvence bedeli ödeme yükümlülüğü bulunmakta olup ilgili mevzuata uygun davranılması...”

			<p>denilmiştir.</p> <p>Bu nedenle, MASKİ'nin mevcut duruma göre güvence bedeli yatırması zorunlu olup, mevzuatta yapılabilecek değişikliklerin takip edileceği belirtilmiştir. Dolayısıyla söz konusu husus bulgu konusu yapılmamıştır.</p>
--	--	--	---